

Eric van Berkel is vanaf vandaag verhalenverteller van Over Rood. Maar voor hij gaat vertellen over de mensen achter deze coöperatie en haar leden, zzp'ers en kleinere ondernemers met financiële problemen en vertelt hij eerst over zichzelf.

Het lege vel op mijn beeldscherm staart me aan. Zou ik dit keer wel de juiste woorden vinden? Het is de zomer van 2016 en de kickstart van mijn carrière heeft nog slechts afwijzend gepruttel opgeleverd. Ik zucht, ik steun en schud mijn hoofd. Ik ben bijna 31 jaar oud, sinds enkele maanden afgestudeerd en in het bezit van prachtige diploma's – waaronder een mastergraad van de enige excellente bestuurswetenschappenopleiding van Nederland! – en heb ruimschoots werkervaring. Het gros van mijn jaren op aarde heb ik besteed aan de verstandige mantra's van mijn ouders: leren, werken, studeren en profileren. De heilige drie-eenheid van het leven: studie, arbeidscontract en netwerk. Het resultaat? Afwijzingsbrieven in vele soorten en maten – “U hebt te veel levenservaring, meneer, wij kunnen u niets leren, u past niet in ons profiel” – een lege bankrekening en een bijstandsuitkering.

Ik dwing mezelf een originele brief te typen. Schrijven vormt het probleem niet. De uitdaging zit 'm in authenticiteit. Ik heb namelijk

geen flauw benul waarom ik informatiemanagementtrainee wil worden. Ja, voor het geld. Voor de beëindiging van mijn ondercuratelestelling. Voor het samen kunnen gaan wonen met mijn vriendin. Voor trots en onafhankelijkheid. Voor een nieuwe jas, een vers batterijtje in m'n horloge.

Het is een regenachtige maandagochtend in mei 2017. We wonen samen en zij betaalt de rekeningen. Ik ben verlost van de bijstand. Honderd mislukkingen in veertien maanden hebben mij doen binnenlopen bij de KvK. Van m'n bijstandscentsjes betaal ik de inschrijving. Ik wil werken met verhalen, met woorden en met mensen. Ik wil verhalen vangen, ervaringen delen en mensen inspireren. Via de lokale politiek en een oud-collega krijg ik mijn eerste opdrachten: workshops 'story telling', creatief schrijven en ik mag toespraken optekenen. Ik schrijf een filmscript voor een animatiescript en ondersteun een gemeente bij het vangen van bijzondere verhalen uit het sociaal domein. Denk aan jeugdproblematiek, schuldenbergen en nieuwkomers. Het lege vel is niet langer mijn vijand, maar mijn vriend. Ik neem op jaarbasis succesvol deel aan tientallen schrijfwedstrijden, produceer meer dan vijftig verhalen en ik geef mijn eigen verhalenbundels uit. Wat een verschil met 2016.

Het is januari 2019 en ik zie Bert's bericht verschijnen. Ik mail hem en we maken een afspraak. Waardeloos verzekerd, zonder CAO en pensioenpotje – zoals vrijwel elke Zzp'er – maar in m'n nieuwe jas, neem ik het risico en stap ik in de trein. Ik ben benieuwd waar de reis naartoe leidt en welke verhalen ik onderweg tegenkom.

Eric van Berkel

's-Hertogenbosch, januari 2019.

HET WEERZIEN

Door Eric van Berkel

‘Onkruid vergaat niet, mam.’ Ik grijns, buk en druk mijn lippen op het natuursteen van haar hoofdkussen. ‘Hoelang is het geleden? Vijf jaar? Bijna zes?’ De gedachte aan mijn laatste bezoek trekt rimpels in mijn voorhoofd. ‘Het was nota bene op je verjaardag – 11 september 2012 – dat ik midden in de nacht aan je voeteneinde zat.’

Voorzichtig strek ik mijn rug en zak door mijn knieën. Mijn vingers grijpen het klapstoeltje van de grond en de littekens in mijn rug kermen als strakgespannen gitaarsnaren terwijl ik mij in de stoel laat zakken. ‘Zat ik maar in Spanje, in de warmte’ verzucht ik. Een ijskoude pijnscheut schiet langs m’n wervelkolom en ik hap naar adem. Mijn longen vullen zich met grauwe winterlucht. Ik pers m’n oogleden op elkaar en tel tot tien. ‘Ik ben nog steeds een jonge vent, hoor’ glimlach ik als een boer met kiespijn. ‘Mam, ik wil je vertellen waarom ik al die jaren niet op bezoek ben gekomen.’

Het scherm van mijn telefoon licht voor de honderdste keer deze nacht op. Mijn ogen struikelen over de woorden die mijn duimen zojuist hebben geschreven. Ik wil op verzenden drukken, maar mijn rechter duim weigert dienst. Een wazige blik op het dashboard

vertelt me dat het ongeveer half drie in de nazomerochtend is. Ik veeg de tranen uit mijn ogen, stop de telefoon in m’n jaszak en haal de sleutel uit het contact. Mijn voeten bewegen zich volautomatisch en laten het grind oorverdovend hard kraken. In de verte slaat een uil alarm. Vlak voor een rijtje grafstenen stoppen mijn voeten met lopen.

‘Ik moet je wat vertellen, mam,’ pers ik uit m’n strot. ‘Claudia en ik liggen in scheiding. Ze zei: “Ik hou niet meer van je.” Ik wilde het eerst niet geloven. Ik dacht: na zestien jaar samen bedenken we wel een oplossing. Dus ik heb m’n spullen gepakt en ben op een matras achter de diepvriezer van de zaak gaan slapen. Een dag later betrapte ik haar thuis met een ander.’ Mijn ogen worden opnieuw vochtig en ik haal stevig m’n neus op. Wat maakt het uit, de doden zijn toch al wakker. ‘Ik heb al m’n spaargeld – een volle ton – in de zaak gestopt. Ja, dat vindt jij ongetwijfeld de zoveelste impulsieve Boris-actie. Maar de kritieken zijn hartstikke goed – de klanten genieten van de Vlaamse frieten en hamburgers. Ik sta zelfs bij de beste honderd cafetaria’s van Nederland!’ Een rilling trippelt over de haartjes op mijn armen en doet me huiveren. ‘Ondertussen,’ vervolg ik, ‘stap ik iedere avond jankend m’n bed in, mam. De kinderen worden heen en weer geslingerd, de zaak draait met een fors verlies, het personeel steelt uit de kassa en mijn werkgever ziet dat ik het niet meer trek. Ik heb gisteren m’n statiegeldflessen ingeleverd, zodat ik geld had om frikadellen in te kopen.’

Mijn knieën worden slap en ik zak als een paard door m’n hoeven. ‘Ik zit voor anderhalf ton in de schulden! Ik ging naar de gemeente en smeekte om hulp, maar daar zei men: “U hebt toch een betaalde baan en een huis? Nee meneer, we helpen u alleen wanneer u alles kwijt bent.” Wat moet ik nu, mam? Wat heb ik nog over, behalve puinhopen? Hoe moet ik voor de kinderen zorgen?’ Stilte. De seconden verstrijken. ‘Ik heb niemand iets verteld, want ik schaam me wezenloos. Alleen jij weet het nu. Bij jou voel ik me rustig.’ Uit mijn jaszak haal ik mijn telefoon tevoorschijn. Ik herlees mijn laatste wanhoopskreet aan Claudia en druk op verzenden.

‘Dat was geen leuke verjaardagsvisite, hè mam?’ glimlach ik. ‘Twee jaar heb ik gevochten voor alles wat me lief was: de kinderen, de zaak en m’n werk. In december 2014 moest ik de strijd staken. Ik ging op de bank knock-out en heb vijf dagen lang – bijna non-stop – geslapen. De huisarts zei: “Je bent oververmoeid en hebt een enorme burn-out te pakken. Je hele lichaam heeft op de rem getrapt, alleen je hart bleef kloppen.” Dat was wel schrikken en betekende het eindstation. De sleutel van de zaak heb ik direct ingeleverd en daarna m’n werk opgezegd. En toen kwam de hernia.’ Een ogenblik pauzeer ik.

‘Gelukkig kwam m’n werkgever met een goede ontslagvergoeding over de brug. Dat was het startpunt van de weg omhoog. Sinds deze maand ben ik weer vrij van schaamte en schulden. Dankzij een operatie met heel veel therapie gaat het met beter met m’n gezondheid. Mijn lichaam heeft een opdonder gekregen, maar mentaal ben ik sterker dan ik ooit ben geweest. Vanavond drink ik een pintje op dit succes.’ Mijn duim en vingers vormen een halve cirkel in de lucht. ‘Proost.’

Stilte. In de verte krast een kraai zijn liedje voor de doden.

Verantwoording:

Boris Wielinga (1972) begon samen met zijn ex-partner in het voorjaar van 2012 een cafetaria op de Markt in Arnhem. De zaak was in veel opzichten een succes, maar bleek niet rendabel te krijgen.

Ondertussen viel zijn relatie in duigen en er ontstond een schuldenberg. Boris kreeg in 2014 een burn-out en zijn rug liet het afweten. Aan de start van 2018 was Boris weer vrij van schulden en met zijn gezondheid gaat het stukken beter. Sinds de eerste maanden van 2019 is Boris vestigingsmanager van Over Rood in Arnhem. Hij staat ondernemers – als ervaringsdeskundige – bij met bedrijfsadviezen en werkt als freelance dj.

www.OverRood.nl

MIJN GLAZEN HUIS

Door Eric van Berkel

Mijn wereld is van glas. In mijn glazen thuis staan kunstwerken op sokkels en hangen aan de muren. In de stellingkasten liggen kleurrijke glazen platen te wachten op mijn inspiratie. In ons woonhuis, in de boekenkast, staan ordners gevuld met facturen, aanmaningen, rekeningoverzichten en afbetalingsregelingen. Elke brief die op de deurmat valt voelt aan als een sloophamer die mijn bestaan aan diggelen slaat. Tussen de scherven van onze financiële puinhoop zit zelfs een inbeslagname.

Het scherm van mijn telefoon licht op. Zal ik opnemen? Het kan een betaalde klus zijn. Mijn grafzerken en monumenten vervullen voor nabestaanden een belangrijke functie: ze houden de herinneringen aan dierbaren in leven. Financiële crisis of niet, mensen gaan nog steeds dood. Misschien belt iemand met de uitnodiging voor een expositie of met een opdracht van een vermogende particulier? De beller kan ook een medewerker van een incassobureau zijn. Een paar dagen geleden ben ik op zo'n bloedhond erg boos geworden. Ik schreeuwde door de telefoon: "Jij hebt niet het recht om boos op mij

te zijn! Jij hebt een baan en een vast inkomen!" Woedend heb ik de telefoon weggesmeten. Ik wist het niet, maar ook mijn eigenwaarde is gemaakt van glas.

Zeven jaar geleden trokken Vincent en ik als leegstandbeheerders in een oude fabriekshal. We hadden behoefte aan een grote werkruimte, want hij werkt met brons en grote beelden en ik met glas. We werden verliefd op de locatie en maakten er ons atelier van. Het is ons tweede thuis geworden. Dichterbij de mensen en het culturele stadshart kom je niet. Wij wilden blijven, ook toen een handelaar in vastgoed de fabriekshal aankocht. Wij werden huurders met een huurcontract, een zogenaamd doorgroeicontract.

Ik strek mijn arm uit naar de telefoon. Een pijnscheut schiet door de spieren in mijn armen en vingers. Volgens de huisarts is het voor mensen met fibromyalgie belangrijk goed te slapen en stress te vermijden. Ik heb geknikt en cynisch gereageerd: "Ik zou wel willen, maar wij hebben geen tijd om goed te slapen." Zelfs wanneer het lukt om alle ordners met betalingsachterstanden in mijn hoofd opzij te schuiven, zit acht uur slapen niet in het vat. De baby houdt er immers zijn eigen ritme op na. Bovendien ben ik meer dan een volledige werkdag kwijt aan de almaar uitdijende boekenplank met administratie en correspondentie.

Ik had, vanwege mijn fibromyalgie, recht op een uitkering, maar heb nooit mijn hand op willen houden. Daarom kreeg ik een lening van de gemeente om mijn eigen bedrijf te beginnen. Na twee jaar werd die lening omgezet in een gift. Dat was aardig bedoeld van de gemeente, maar de Belastingdienst was onverbiddelijk: Vincent en ik hadden te veel verdiend en moesten al onze toeslagen terugbetalen. Ondertussen is het crisis en heeft er niemand nog geld voor kunst, terwijl de maandelijkse huurpenningen doorgroeien. Onze wereld versplintert sneller dan dat we de scherven kunnen lijmen.

Het display toont de naam van Marieke. Zij is een van mijn beste vriendinnen en heeft onlangs nog een kunstwerk gekocht. Ze gaf er ook meteen een goed bedoeld advies bij: "Zeg, is het niet eens tijd dat jullie een vaste baan nemen? Wat meer zekerheid, voor de baby." Toen voelde ik me heel klein worden. Hoe vaak hebben Vincent en ik niet tegen elkaar gesnauwd: "Als jij nou even een vaste baan neemt, dan zijn we direct uit de problemen!" Maar van een salaris in de horeca kunnen we de huur van het atelier niet betalen. Een vaste baan betekent opgeven en het verlaten van ons glazen thuis.

Een maand geleden stond ik helemaal murw geslagen te staren naar

de brief waarin koeltjes werd vermeld dat onze eigendommen in beslag zouden worden genomen. "Vincent, we moeten wat doen!" heb ik geroepen. "We inventariseren alles wat we aan kunstwerken hebben en organiseren een veiling!" Voor de zoveelste keer gingen we allebei in pitbullmodus. We vochten voor ons bestaan als kunstenaars en voor het behoud van ons geliefde atelier. We vertelden iedereen die het wilde horen over de dreigende situatie en na drie zenuwslopende weken hadden we precies genoeg geld opgehaald om alle schuldeisers tevreden te stellen.

Nu zitten Vincent en ik aan de tafel in ons glazen thuis. Trots, voldaan, leeg en kapot. Vandaag wil ik niets moeten. Geen aanmaningen uitzoeken of ordners bijwerken. Geen brieven openen, boze incasso-medewerkers te woord staan of vriendinnen met goed bedoelde adviezen aanhoren. Ik laat mijn hand over de bovenste glasplaat in de stellingkast glijden en kijk Vincent aan. In zijn ogen lees ik vastberadenheid.

'Kom,' zegt hij. 'We gaan vandaag kunst maken, want dat is het mooiste wat er is.'

Verantwoording:

De hoofdpersoon en haar man zijn kunstenaars en kwamen in 2011 in hevige financiële problemen. De gemeentelijke bedrijfslening werd omgezet naar een gift, waardoor de Belastingdienst alle toeslagen terugvorderde. In dezelfde periode liepen de inkomsten terug, terwijl een stijgende huurprijs en de geboorte van hun zoontje ervoor zorgden dat zij voor meer kosten kwamen te staan.

Er ontstond een negatieve vicieuze cirkel waarin het ene financiële gat met het andere werd gevuld. Toen een beslaglegging dreigde werd alles op alles gezet om door middel van een veiling de rekeningen te kunnen betalen. Inmiddels is de situatie verbeterd, maar leeft men nog steeds op het financiële randje.

Over Rood heeft hen een luisterend oor geboden en geholpen door het bieden van praktische handvatten voor een betere bedrijfsvoering.

www.OverRood.nl

HARTENKREET

Door Eric van Berkel

Hartslag. Ik kijk omhoog in de bezorgde gezichten van Christopher en Lianne. De brancard rolt door de gang over de drempel van de openstaande voordeur naar buiten.

‘Ik rij met Mark mee naar het ziekenhuis,’ hoor ik Christopher zeggen. Een golfje dankbaarheid spoelt even over de angst heen, terwijl de broeders de brancard in de ambulance schuiven. Hartslag.

‘Oké, dan neem ik morgenochtend een uurtje vrij van werk en breng ik jullie kleren en toiletpullen,’ antwoordt Lianne snel. ‘Stap in. Ik zie je morgen.’ Afscheidsoen. Ik draai mijn hoofd en zie een flard van Christophers gestreepte pyjama.

‘Geen zorgen, ouwe,’ grinnikt hij naast m’n oor. Ik laat je niet zomaar gaan.’ De ambulance zet zich in beweging. Al gauw voel ik de nacht met 160 kilometer per uur voorbijkomen. Mijn wereld draait om z’n as en ik sluit mijn ogen. Hartslag.

‘Ik heb in augustus twee weken vrij, dus – als je zin hebt – kunnen we met de jongens een stedentrip plannen.’ Over de rand van zijn bord keek Christopher me verwachtingsvol aan terwijl Lianne de rijst opschepte. Ik vulde mijn longen met gekruide sausgeuren en parkeerde zijn vraag. Langs Christopher en zijn dampende bord keek ik de woonkamer in. Op de bank lagen een hoofdkussen en een deken. Ernaast stonden mijn koffer en sporttas. ‘Maak je over de kosten maar geen zorgen,’ zette Christopher zijn voorstel kracht bij. ‘Ik regel wel wat met de jongens. Het zal je goed doen om je ex en al het gezeik even te vergeten.’ Ik pakte mijn vork op en

schoof deze voorzichtig in de saus. De afgelopen week heb ik bij Remco en Suzan gebivakkeerd. Daarvoor heb ik drie weken op de bank van Machiel geleefd. Hij is singel, dus dan breek ik niet zo in.

‘Nou?’ vroeg Michiel. Ik voelde mijn hoofd vollopen met watten.

‘Ik...eh...augustus?’

‘Ja,’ zei Christopher. ‘Augustus.’

‘We leven nu in mei, toch?’ Vanuit mijn ooghoeken zag ik hoe Lianne een bezorgde blik wierp naar Christopher. ‘Ik...eh... weet het niet?’

‘Slaap er maar een nachtje over’ zei Christopher met een knipoog. Ik knikte.

‘Van de huisarts heb ik slaappillen gekregen’ verzuchtte ik. ‘Hopelijk stopt het nachtelijk malen en kan ik slapen.’ Aan tafel viel een stilte. Uit beleefdheid werkte ik vijf scheppen rijst met saus naar binnen. Het eten was voortreffelijk, daar lag het niet aan. Ik was uitgeput. Mijn hart bonkte in mijn keel. De schuldenberg woog zwaar op de maag.

Stop met malen, stop met malen, stop met malen, stampte het met honderd slagen per minuut door mijn hoofd. Ik sloeg de bezwete deken weg en ging op de bank rechtop zitten. Verdomme, die slaappillen helpen helemaal niets! Met m’n vingertoppen masseerde ik m’n slapen. Rustig Mark, dacht ik en ik concentreerde op m’n ademhaling. Je bent hoog opgeleid, universitair geschoold, je snapt getallen en je hebt een goede baan. Je komt hier uit.

Nee!, brulde de stem die me altijd wakker hield. Over drie dagen sta je weer voor de rechter. Waar zijn de dossiers? Haal ze tevoorschijn en ga lezen!

Ik wil niet lezen, zei ik terug. Ik wil slapen.
Hartslag, hartslag, hartslag, hartslag, hartslag.

Denk aan je zoon!

Ik wil niet denken, ik wil slapen.
Hartslag, hartslag, hartslag, hartslag.

Het is allemaal de schuld van die klote bank! Ze geloofden je niet. Maar wie betaalde twaalf jaar lang de hypotheek? Dat was jij! Jij! En het kon ze ene moeder schelen dat ze jou de afgrond in duwden? Nee, hè?

Laat me met rust, ik wil slapen.
Hartslag, hartslag, hartslag.

De prutsers!, gilte de stem. Als je drie procent hypotheekrente al niet kunt betalen, waarom snappen die eikels dan niet dat je torenhoge percentages op een rekening courant al helemaal niet kunt betalen? Stelletje prutsers!

Omdat ze je alleen zien staan als ze aan je kunnen verdienen!, schreeuwde ik in stilte. Je lost duizend Euro af en krijgt er gewoon – hoppa! – twaalfhonderd Euro rente en incassokosten bovenop!
Hartslag, hartslag.

En dan die walgelijke aanmatigende houding: “Zo meneertje, waarom zijn wij stout geweest?” Alsof ze een kleuter met z’n vingers in de koektrommel hebben gesnapt.

Ik heb schulden, maar ben niet alléén schuldig! Ik heb werk. Heb een baan. Ben nota bene universi...’
Hartslag.

Plotseling voelde ik me misselijk worden. M’n wereld draaide om z’n as. Ik opende m’n mond en hapte naar adem.

‘Chris!’ riep ik. ‘Chris!’ Het licht knipte aan.
‘Bel 112!’ riep Chris naar Lianne.

‘Lichamelijk gezien bent u helemaal in orde,’ zegt de assistent-arts. Ze strijkt haar haren naar achteren en kijkt bedenkelijk. ‘U werd afgelopen nacht op de IC binnengebracht met een hartslag van dertig slagen per minuut, waarvoor we geen verklaring hebben. We voeren voor de zekerheid nog enkele testen uit en als die negatief terugkomen, wordt u na het middaguur verplaatst naar de Low care-unit. Ik knik, sluit m’n ogen en voel me wegzakken in het kussen. De stem is voorlopig weg.

Verantwoording:

De hoofdpersoon Mark (niet zijn echte naam) had acht jaar geleden – ten tijde van de crisis – een eigen bedrijf en werkte als interim manager. Zijn toenmalige partner had ook een eigen bedrijf en de financiën waren met elkaar verknoopt. Toen de relatie klapte en zijn interim-opdracht werd beëindigd, bedwong de bank de verkoop van de woning hetgeen resulteerde in een torenhoge restschuld.

Hij vond gelukkig snel een vaste baan, maar de toelating tot de Wet Schuld-hulpverlening Natuurlijke Personen (WSNP) liet nog vijf jaren op zich wachten. Na drie WSNP-jaren is hij sinds kort schuldenvrij. Bij Over Rood is hij actief als vrijwilliger, deelt hij zijn ervaringen en helpt hij anderen op weg naar de toekomst.

www.OverRood.nl

HET VISIOEN

Door Eric van Berkel

‘Het leven is een leerschool.’ Met die woorden besloot ik mijn introductie. Aan de overkant van de tafel gleed het koffielepeltje door de vingers van de man in pak. Hij wierp een blik naar zijn linkerkant en hield een moment de blik van zijn HR-collega vast.

‘Nou,’ zei hij grinnikend. ‘Zo’n verhaal hoor je niet vaak.’

‘Dat kun je wel zeggen,’ beaamde zij. De man – zijn naam was David – klopte met zijn knokkels op het tafelblad en keek mij onderzoekend aan.

‘Dus als ik het goed begrijp, doen we je met deze baan helemaal geen plezier.’ Ik beantwoordde zijn conclusie met een glimlach.

‘Ik heb op deze baan gesolliciteerd, omdat de rechter mij een sollicitatieplicht heeft opgelegd. Dat was een voorwaarde voor schuldhulpverlening. Het is zeker een mooie baan, maar als ik deze accepteer moet ik mijn andere verplichtingen beëindigen.’ Enkele tellen was het stil aan tafel.

‘Wat mij opvalt,’ zei de HR-collega – haar naam was Lise –, ‘is dat je altijd klaar staat om een ander te helpen. Zeg eens, is het nog steeds je visioen

om een zorgboerderij of -centrum te openen?’ Twee paar ogen keken mij verwachtingsvol aan. Ik ontweek hun priemende blikken en staarde naar het projectiescherm aan mijn rechter zijde. Uit mijn herinneringen steeg het geluid op van mijn beltoon. Ik hoorde mijn eigen stem de telefoon beantwoorden. Voor mijn ogen speelde het telefoongesprek zich af als een filmscène op het witte doek.

‘Wie was dat aan de lijn?’ vraagt Maurice. Ik slik een paar keer en leg de telefoon op de Volkskrant van maandag 5 januari 2009.

‘Dat was de managementassistent van Van Berghem,’ verzucht ik. ‘Van Berghem is op non-actief gesteld.’ Ik trek mijn ogen van de krantenkop en zie nog net hoe Maurice een rauwe vloek inslikt.

‘En de deal?’ vraagt Maurice. ‘Zei hij daar iets over?’

‘Niet veel. Enkel dat we nergens meer op hoeven hopen. Alle woningcorporaties houden vanwege de crisis de hand op de knip.’ Maurice loopt naar het keukenraam en wrijft met zijn hand over zijn voorhoofd. Zijn ogen glijden over het laagje sneeuw dat op het weiland is gevallen.

‘We kunnen de boerderij dus niet aan de corporatie verkopen,’ constateert hij droogjes. ‘Zullen we de bank nogmaals vragen om uitstel van executie? Wat die particulier ons biedt is echt een schijntje.’ Mijn benen dragen mij naar de keuken en ik sla een arm om zijn middel.

‘Ik vrees dat we zo niet verder kunnen, Maurice’ zeg ik zachtjes. ‘We hebben van alles geprobeerd, maar zonder betalende cliënten houdt het op. Cliënten zonder PGB’s betekenen geen inkomsten. Zo realistisch moeten we zijn.’ Maurice trekt zijn onderlip omhoog en knikt.

‘En jouw advieswerk? Ik schud mijn hoofd.’

‘Op dit moment zijn heidagen en managementsessies overbodige leukigheden.’ Maurice trekt me tegen zich aan en glimlacht.

‘Wanneer we de boel verkopen,’ zegt hij, ‘blijven we met een flinke restschuld zitten. Dat is een gegeven. Maar hoe we daar mee omgaan is onze keuze. Zal ik aan Menno vertellen dat we gaan verhuizen?’

‘Ja, als jij dat wilt doen? Dan bel ik de makelaar dat we akkoord gaan met het bod. Trouwens, ik had gisteravond een boerderijtje gevonden dat onder de Leegstandswet te huur wordt aangeboden. Zal ik daar naar informeren?’

‘Goed idee,’ zegt Maurice en hij pakt mijn hand beet. Buiten begint het weer te sneeuwen.

‘Ja,’ antwoordde ik resoluut en confronteerde de vragende ogen. ‘Wij moesten in 2009 de zorgboerderij opgeven, maar nu – acht jaar later – zijn we ons visioen nog niet verloren.’ Lise knikte.

‘Hoe lang duurt jullie traject nog?’ informeerde David.

‘Tot het einde van 2018. Ik ga ervan uit dat we tegen die tijd een schone lei krijgen en onze vrijheid terug. Op het moment wonen mijn man en ik bij mijn ouders. Mijn moeder kan de zorg voor mijn vader niet langer alleen aan.’ Davids wenkbrauwen vormden boogjes boven zijn oogkassen.

‘Dus als ik het goed begrijp ben je momenteel actief voor twee non-profits én verlenen jullie mantelzorg?’ Ik knik. David laat een hand door zijn stoppelbaard glijden. ‘Wij kunnen hier, bij de gemeente, iemand als jij goed gebruiken. Als wij – Lise en ik – van deze baan een parttime klus maken voor drie dagen per week, heb jij dan nog genoeg tijd over voor al jouw andere werkzaamheden?’ Ik voel mijn lippen krullen. Jee-tje, schiet het door me heen. Drie banen... Wat een wereld van verschil. Het is nog niet zo lang geleden dat ik de deurwaarder netjes binnenliet en van een kopje koffie voorzag. Veel viel er voor hem niet te halen. Van de spelcomputer van Menno moest hij afblijven. Gelukkig hadden we nog inkomsten – Maurice uit zijn praktijk en ik uit salaris. We zijn zó streng voor onszelf geweest: alles boven ons eigen bestaansminimum betaalden we aan de schuldeisers. Zielig hebben we onszelf nooit gevonden. Wij wilden ons visioen tot leven wekken en een zorgboerderij beginnen. Wij wisten bij de start dat er risico’s aankleefden. Wij zijn naar iedereen – naar de kinderen, naar incassobureaus, naar deurwaarders en de rechter – altijd volstrekt eerlijk en transparant geweest. Voorbij enige vorm van schaamte. En samen, met z’n tweeën, wisten we door positief te blijven de moeilijke momenten het hoofd te bieden.

Ik keek Lise en David om beurten aan, haalde diep adem en klampte me in gedachten vast aan het visioen.

‘Ja.’

Verantwoording:

De hoofdpersoon en haar man onderhielden een zorgboerderij waar zij onder andere psychotherapeutische hulp boden die betaald werd uit het persoonsgebonden budget (PGB). Toen de crisis toesloeg ging het PGB aan zijn succes ten onder, droogden alle vormen van inkomsten op en na verloop van tijd moest de boerderij met een restschuld worden verkocht. Sinds december 2018 is men schuldenvrij. Als ervaringsdeskundige heeft de hoofdpersoon een actieve rol gespeeld bij Over Rood.

www.OverRood.nl